

Jörn Karlsson

Kommunstyrelsen

Revidering av Mål och budget 2016-2017

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Texter och siffror i Mål och budget 2016-2017 justeras enligt förslag från kommunstyrelseförvaltningen
2. Socialnämndens budgetram utökas med 1,5 mnkr till totalt 794,3 mnkr med anledning av förändrat regelverk för försörjningsstöd
3. Kultur och fritidsnämndens budgetram minskas med 2,2 mnkr till totalt 181,8 mkr
4. Kommunstyrelsens budgetram utökas med 600 tkr till totalt 199,35 mnkr med anledning av ökade kostnader för Södertörns överförmyndarnämnd.
5. Totalt innebär ramjusteringarna för socialnämnden, kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden ett överskott på 0,1 mnkr som läggs till resultat.

6. Haninges andel av finansieringen av Södertörns upphandlingsnämnd utökas med 1 234 tkr. Finansieringen sker genom att avgiften till nämnder höjs med motsvarande belopp.

Bakgrund

Under 2015 har verksamheterna av olika anledningar fått förändrade förhållanden som gör att den politiska kommunledningen nu vill justera Mål och budget 2016-2017 som beslutades i kommunfullmäktige 2015-06-08 § 146. De områden/händelser som motiverar förändringar i Mål och budget 2016-2017 är följande:

- Justering av kapitel 6 "Ekonomisk plan" i Mål och budget 2016-2017 så att den stämmer överens med besluten om kapitel 4 och 5.
- Tydliggörande av strukturbidraget för nyanlända och lokalersättningen till annan huvudman än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i Haninge samt uppdatering av tabell i Mål och budget 2016 - 2017.
- Komplettera målvärden på indikatorer 2018 enligt uppdrag i Mål och budget 2016 – 2017 samt förslag till vissa justeringar av indikatorer 2018.
- Justering av socialnämndens ram med anledning av förändringar av riksnormen av försörjningsstöd som föreslås i budgetpropositionen
- Justering av ramarna för kultur- och fritidsnämnden med anledning av ärende i kommunstyrelsen 2015-10-26 § 263 gällande medel för avställda idrottshallar.
- Utökad ram för Södertörns upphandlingsnämnd.
- Utökad ram för Södertörns överförmyndarnämnd

Justering av kapitel 6 i Mål och budget 2016-2017 så att det stämmer överens med besluten om kapitel 4 och 5.

När Mål och budget 2016-2017 beslutades i kommunfullmäktige 2015-06-08 beslutades respektive kapitel var för sig. Kapitel 1 och kapitel 6 blev enligt kommunstyrelsens förslag och övriga kapitel blev enligt gemensamt

förslag från moderaterna, kristdemokraterna och folkpartiet (kapitel 2, 3, 5 och 8), enligt moderaternas förslag (kapitel 4 och 7) samt enligt moderaternas och folkpartiets förslag (kapitel 9). Detta innebär att den ekonomiska planen (kapitel 6) siffermässigt inte stämmer med driftsbudgeten (kapitel 4) och investeringsbudgeten (kapitel 5) som beslutats. Det blir därigenom svårt att få en överblick över ekonomin när siffrorna inte stämmer. För att underlätta läsningen föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kapitel 6 uppdateras enligt förslaget i bilaga 1 inklusive ny resultatprognos, ny balansprognos samt en ny finansieringsanalys.

Tydliggörande av strukturbidraget för nyanlända och lokalersättningen till annan huvudman än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i Haninge samt uppdatering av tabell i Mål och budget 2016 - 2017

Det finns i Mål och budget olika uppgifter om storleken på strukturbidraget för nyanlända samt lokalersättningen till annan huvudman än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i Haninge.

Strukturbidrag för nyanlända

I kapitel 4 under grund- och förskolenämnden (sid 26) står det: "Ett strukturbidrag för nyanlända elever, som är volymbaserat för 2016 för 320 elever á 100 000:- per elev och år". Vidare står det i kapitel 7 under rubriken Elevpeng 2016 (sid 46) i tabellen 98 500 kr/elev i strukturbidrag för nyanlända.

Strukturbidraget för nyanlända ingår från och med 2016 i elevpengshanteringen, vilket innebär att det är kommunfullmäktige som står för volymrisken. Den ram som är angiven i Mål och budget för elevpengssystemet rymmer ett strukturbidrag motsvarande 98 500 kr/elev. Skulle beloppet justeras till 100 000 kr/elev innebär det en ökad kostnad med 480 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att beloppet för strukturbidrag för nyanlända, under kapitel 4, ändras till 98 500 kr per elev då detta ryms inom befintlig budget 2016.

Lokalersättningen till annan huvudman än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i Haninge

I Kapitel 5 under grund- och förskolenämndens investeringsbudget (sid 37) står det:

”Kommunens kostnader för förskolor och skolor bestäms via elevpengen. Elevpengen är lika stor till kommunens egna drivna förskolor och skolor som den är till de externa aktörerna. Om en extern aktör bygger en skola eller förskola får de ett tillägg om 5 procent på elevpengen under tio år. Detta innebär att kommunen kan minska sina investeringskostnader för lokaler om de byggs i extern regi, med en ökad driftskostnad över en tioårsperiod. Därefter är driftskostnaden lika som för kommunala skolor och risken för reinvesteringar tas av den externa aktören.”

Detta är en ny lydelse på det tillägg som annan huvudman än kommunen kan få om de startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i kommunen. De regler som idag gäller är inte justerade och finns i kapitel 7 under rubriken Elevpeng 2016. Där står det (sid 47):

”Till huvudman annan än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i kommunen, tillkommer högst 3 000 kr per elev och år för barn i förskola och grundskola. Tillägget betalas ut i fem år. Om kommunens genomsnittliga kostnad för egna lokaler inom respektive verksamhet ökar mer än konsumentprisindex reduceras tillägget med motsvarande.”

Det finns alltså två beskrivningar om vad som gäller för om en annan huvudman än kommunen startar en ny verksamhet i nya lokaler i kommunen. Den nya formuleringen innebär att kostnaderna ökar.

Ersättningen där är 5 procent av elevpengen vilket är betydligt högre än de regler som gäller 2015 samt att tillägget ska vara i 10 år i stället för nuvarande 5 år. Då ersättningen bygger på den totala elevpengen innebär det också att om kommunen av andra skäl vill satsa på förskola och skolan kommer det per automatik innebära att de som har rätt till tillägget även får en högre ersättning för lokaler, vilket snedvrider konkurrensen mellan huvudmännen.

Budgetramen inrymmer inte en förändring av ersättningen och kommunstyrelseförvaltningen föreslår att texten på sidan 37 i Mål och budget (kapitel 5 investeringsbudget under grund- och förskolenämnden) ändras till följande lydelse:

”Kommunens kostnader för förskolor och skolor bestäms via elevpengen. Elev-pengen är lika stor till kommunens egna drivna förskolor och skolor som den är till de externa aktörerna. Om en extern aktör bygger en skola eller förskola i kommunen får de ett tillägg om 3 000 kr per elev under fem år. Detta innebär att kommunen kan minska sina investeringskostnader för lokaler om de byggs i extern regi, med en ökad driftskostnad över en femårsperiod. Därefter är elevpengen lika som för kommunala skolor”.

Uppdatering av tabell

Under kapitel 4, sidan 22, finns en tabell där ramförändringskolumnen inte stämmer. Ingångsvärdena i den justerade budgeten och respektive nämnds ram stämmer men förändringen däremellan stämmer inte för några nämnder samt i summeringen. Siffrorna i texten på sidan innan (sidan 21) är rätt. Den upprättade tabellen ska se ut som nedan, och tar inte hänsyn till eventuella förändringar som är föreslagna i detta dokument.

Styrelse/nämnd (tkr)	Justerad budget 2015 ¹	Ramförändringar Moderaternas budget	Moderaternas budget
Kommunstyrelsen ²	191 750	7 000	198 750

Grund- och förskolenämnden ⁴	1 523 486	81 514	1 605 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	376 813	10 187	387 000
Kultur- och fritidsnämnden ⁴	181 433	2 567	184 000
Socialnämnden	775 117	17 683	792 800
Stadsbyggnadsnämnden	115 223	4 777	120 000
Äldrenämnden	632 857	32 143	665 000
Södertörns upphandlingsnämnd ²	0	0	0
Södertörns överförmyndarnämnd ²	0	0	0
Valnämnden	2 100	- 2 000	100
Revisionen	1 600	0	1 600
Kommunfullmäktiges reserv ³	21 000	19 000	40 000
Finansförvaltningen exkl. finansnetto	27 000	0	27 000
Totalt	3 848 379	172 871	4 021 250
Finansnetto			14 000
Skatteintäkter			4 110 000
Resultat			102 750
			2,5 %

Komplettera målvärden på indikatorer 2018 enligt uppdrag i Mål och budget 2016 samt förslag till vissa justeringar av indikatorer 2018.

I den beslutade Mål och budget 2016-2017 så saknar vissa indikatorer målvärden 2018. Vidare finns det uppdrag för detta på sidan 20, punkt 9: ”Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ingångsvärden för de indikatorer som saknar målvärden och säkerställa samt att säkerställa att indikatorerna kan följas upp utifrån kostnader för uppföljning och relevans. I skolplaneenkänten ska frågor införas för indikatorn ”Nöjdhet fritid”. Uppdraget ska redovisas till kommunfullmäktige.”

Arbetet med att ta fram detta har kopplats samman med arbetet gällande målstrukturen. När utfallet av detta arbete behandlats av gruppledarna för Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna kompletteras beslutsunderlaget.

Justering av socialnämndens ram med anledning av förändringar av riksnormen för försörjningsstöd som föreslås i budgetpropositionen

I regeringens budgetproposition föreslås en förstärkning av barndelen i riksnormen för ekonomiskt bistånd och ökat anslag till kommunerna med 181 mnkr fr.o.m. 2016. Det motsvarar 18 kr per invånare och för Haninge ökar det generella statsbidraget med ca 1,5 mnkr. Förändringen innebär ökade kostnader för försörjningsstöd inom socialnämnden.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att socialnämndens budgetram utökas med 1,5 mnkr, till totalt 794,3 mnkr.

Justering av ramarna för kultur- och fritidsnämnden med anledning av ärende i kommunstyrelsen 2015-10-26 § 263, "Hemställan från kultur- och fritidsnämnden om medel för avställda idrottshallar".

I kultur- och fritidsnämndens budgetram för 2015 fanns 2,2 mnkr "öronmärkta" för att kompensera uteblivna hyresintäkter för idrottshallar. Dessa fick inte ianspråk tas utan kommunstyrelsens medgivande.

I underlaget inför kommunstyrelsens beslut i frågan konstaterade kommunstyrelseförvaltningen att kultur- och fritidsnämnden i Mål och budget 2014 fick en ram av kommunfullmäktige som även skulle "täcka ökade kostnader för idrottshallar".

Kommunstyrelsen beslutade 2015-10-26 § 263 bland annat:

- Kultur- och fritidsnämnden får ta 0,7 mnkr i anspråk 2015 för att täcka det intäktsbortfall som föranletts av avställda idrottshallstimmar
- Kultur- och fritidsnämnden får inte ta i anspråk 1,5 mnkr, då nämnden fått medel i budgetramen 2014 för att täcka sina kostnader för idrottshallarna. Detta innebär att kultur- och fritidsnämnden skall lämna tillbaka detta i form av ett överskott på 1,5 mnkr i samband med bokslutet 2015.
- Möjligheten för kommunala grundskolor att ställa av lektionstimmar avskaffas från och med 1 januari 2016.

Även 2016 ingår de 2,2 mnkr i kultur- och fritidsnämndens ram för 2016. Kommunstyrelsens beslut för 2015 påverkar även budgetramen för 2016. Beslutet att ändra reglerna för att ställa av lektionstimmar kommer ge kultur- och fritidsnämnden intäkter motsvarande 0,7 mnkr och då kultur- och fritidsnämnden redan fått kompensation innebär det att 2,2 mnkr skall tas bort i ramarna 2016. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kultur- och fritidsnämndens ram för 2016 minskas med 2,2mnkr. Den nya ramen för 2016 blir då 181,8 mnkr.

Utökad ram för Södertörns upphandlingsnämnd

Södertörns upphandlingsnämnd startade 1 oktober 2012 tillsammans med Nynäshamns kommun. Vid detta tillfälle fastställdes att finansieringen av nämndens budget fördelar sig på Haninge kommun med 61,7 % och Nynäshamns kommun 38,3 %.

Efter en inkörningsperiod har upphandlingsenheten utvecklats i linje med intentionerna med samarbetet. Verksamheterna i de båda kommunerna efterfrågar service och stöd i upphandlingsärenden. Detta har emellertid medfört att upphandlingsenheten inte hinner med alla uppdrag som kommer från verksamheterna. Vidare har upphandlingsenheten arbetat aktivt med att följa upp avtalstroheten hos verksamheterna och funnit att det finns brister. När verksamheterna köper utanför upphandlade avtal så blir det oftast dyrare än om verksamheterna skulle handlat på upphandlade avtal. I de allra flesta fall är det av okunskap om vilka avtal som kommunerna har och att man handlar där man tidigare handlat trots att det är en ny leverantör som upphandlats. Det finns erfarenhetsmässigt ekonomiska förtjänster för verksamheterna av att bli bättre på att köpa på ramavtal.

Till detta kommer upphandlingar av entreprenader som ökat under de senaste åren till följd av de båda kommunernas tillväxt i befolkningen samt att en del 60- och 70- tals fastigheter är i behov av renoveringar.

Samordnad varudistribution har under 3 år bedrivits i projektform tillsammans med Nynäshamn. Nu kommer det att läggas in i ordinarie förvaltning i Södertörns upphandlingsnämnd, vilket medför ökade kostnader för den centrala administrationen men målet är att det skall vara kostnadsneutralt för kommunen totalt. När vi upphandlar varor utan fraktkostnader, då frakten hanteras samordnat, kommer priset för varan att bli lägre. Denna sänkning skall täcka kostnaden för frakten och den centrala resursen.

Nynäshamn och Haninge har kommit överens att Södertörns upphandlingsnämnds budget utökas med 2,0 mnkr, till totalt 10 mnkr. Bakgrunden beskrivs ovan. För Haninges del innebär det en ökad avgift till nämnden med 1 234 tkr. I dag finansieras Haninges del av verksamheten via en internprissättning. Den ökade kostnaden kommer på kommunstyrelsen medan förtjänster i form av bättre upphandlingar och bättre uppföljningar som påverkar verksamheterna kostnader för varor och tjänster tillgodogörs av verksamheterna.

Förslaget är att internpriset för upphandlingsverksamhet ökas med 1 234 tkr och då den ökade kostnaden på sikt kommer att medföra bättre upphandlingar förslås ingen kompensation till verksamheterna då de skall kunna sänka sina kostnader med motsvarande belopp.

Utökad ram för Södertörns överförmyndarnämnd

Ökningen av antalet ärenden hos överförmyndarnämnden har under tidigare år till stor del följt befolkningsökningen. Samma förhållande gäller i hela Sverige. Volymökningarna har kunnat hanteras med oförändrade personal- och andra resurser.

Överförmyndarnämnden rekryterar och utövar tillsyn över samtliga gode män för de ensamkommande barn vilka vistas inom nämndens geografiska ansvarsområde. Under åren 2011 – 2014 har antalet ensamkommande barn legat relativt konstant på runt 100 per år. Flyktingströmmarna har under 2015

har medfört att antalet fram till mitten av oktober stigit till 470 och vid årsskiftet förväntas 650 barn finnas i nämndens ansvarsområde. Under de senaste 4 månaderna har minst två barn tillkommit per dag.

För nämnden är gruppen ensamkommande barn mycket resurskrävande både personellt och ekonomiskt. För att nämnden ska kunna handlägga volymökningen behöver verksamheten under 2016 tillföras ytterligare 2 heltidstjänster vilket motsvarar en total kostnad på 1 480 tkr.

Volymökningarna medför dessutom direkt ökade kostnader för arvoden till gode män med 1 445 tkr. Arvodesökningarna är till största delen direkt kopplade till gode män för ensamkommande barn. Den totala kostnadsökningen uppgår därmed till 2 925 tkr vilken fördelas mellan samverkanskommunerna enligt en fördelningsnyckel där Haninges andel för 2016 ökar med 825 tkr.

Haninge kommuns anslag till Södertörns överförmyndarnämnd ligger inom kommunstyrelsens budgetram. I kommunstyrelsens budget har viss ökning av bidraget till Södertörns upphandlingsnämnd hanterats inom ramen. Den föreslagna ökningen innebär att 600 tkr saknas i kommunstyrelsens budget. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsens ram utökas med 600 tkr för att hantera utökningen av Södertörns överförmyndarnämnd.

Finansiering

De budgetramjusteringar som föreslås för socialnämnden, kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden i ovanstående punkter innebär totalt minskade kostnader med 0,1 mnkr. Överskottet föreslår läggas till resultatet, vilket innebär att det budgeterade resultatet för 2016 ökas från 102,75 mnkr till 102,85 mnkr.

Bengt Svenander

Karlsson

Kommundirektör

Ekonomidirektör

Jörn

6. Ekonomisk plan 2016-2018

Enligt kommunallagen 6 kap § 5 ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Med den föreslagna ramen för år 2016 enligt kapitel 4 som grund föreslås den ekonomiska planen för 2017-2018 fastställas enligt nedanstående sammanställning.

Nämnd/styrelse (mnkr, löpande pris- och lönenivå)	2016	2017	2018
Kommunstyrelsen	198,7	203,9	
Grund- och förskolenämnd	1 605,0	1 676,4	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	387,0	397,3	
Kultur- och fritidsnämnden	184,0	188,8	
Revisionen	1,6	1,6	
Socialnämnden	792,8	814,0	
Stadsbyggnadsnämnden	120,0	123,2	
Södertörns överförmyndarnämnd	0,0	0,0	
Södertörns upphandlingsnämnd	0,0	0,0	
Valnämnden	0,1	0,1	
Äldrenämnden	665,0	700,1	
Kommunfullmäktiges reserv	40,0	40,0	
Finansförvaltningen exkl. finansnetto	27,0	27,0	
Ofördelade medel	0,0	0,0	149,0
Totalt	4 021,2	4 172,4	4 321,4
Investeringar totalt	869,5	645,5	479,8
Varav VA-investeringar	80,0	80,0	60,0
Kommunen investerar	109,0	115,5	108,0
Uppdrag lokalinvesteringar	680,5	450,0	311,8

Vid en målsättning i resultatet motsvarande 2016 är utrymmet för 2017 respektive 2018 är 151 mnkr respektive 149 mnkr för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar och ökade pensionskostnader. Detta utrymme är 2017 fördelat per nämnd men för 2018 är det inte fördelat per nämnd utan redovisas under rubriken ofördelade medel 2018.

För 2017 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 4 265 mnkr, en ökning från 2016 med 155 mnkr eller 3,8 procent. Befolkningsökningen från 2015-11-01 till 2016-11-01 bedöms bli ca 900 personer. Resultatmålet för 2017 är 107 mnkr, vilket motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

6.1 Resultatprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2014	2015	2016	2017	2018
Nämndernas nettokostnader	-3 625	-3 766	-3 924	-4 075	-4 224
Finansförvaltning		-27	-27	-27	-27
Avskrivningar	-71	-55	-70	-70	-70
Verksamhetens nettokostnader*	-3 696	-3 848	-4 021	-4 172	-4 321
Skatteintäkter och generella statsbidrag	3 738	3 913	4 110	4 265	4 417
Finansiella nettokostnader	33	14	14	14	14
Resultat före					
extraordinära poster	75	79	103	107	110
EO kostn/intäkter					
Årets resultat	75	79	103	107	110

6.2 Balansprognos

TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	3 219	3 652	4 371	4 867	5 197
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager	0	0	0	0	0
Likvida medel	277	278	283	284	285
Kortfristiga fordringar	511	528	509	569	559
S:a omsättningstillgångar	789	806	792	853	844
S:A TILLGÅNGAR	4 008	4 459	5 163	5 720	6 040
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
EGET KAPITAL	1 323	1 401	1 504	1 612	1 722
Avsättningar	342	352	362	372	382
Kortfristiga skulder	779	736	616	576	616
Långfristiga skulder	1 564	1 970	2 680	3 160	3 320
S:A SKULDER	2 343	2 706	3 296	3 736	3 936
S:A SKULDER OCH EGET KAPITAL	4 008	4 459	5 163	5 720	6 040

6.3 Finansieringsanalys

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget
	2014	2015	2016	2017	2018
Den löpande verksamheten					
Årets Resultat	75	79	103	107	110
Avskrivningar	73	55	70	70	70
Förändring pensionsskuld	22	10	10	10	10
Öviga ej likviditetpåverkande kostnader	-1	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga fodringar	-62	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	109	0	0	0	0
Kassaflöde fr löpande verksamhet	216	144	183	187	190
Investeringsverksamheten					
Investeringar	-187	-263	-189	-196	-168
Exploateringsverksamhet		-60	-100	-100	50
Kassaflöde fr investeringsverksamhet	-187	-323	-289	-296	-118
Finansieringsverksamhet					
Ökning/minskning skuld	186	406	710	480	160
Ökning/minskning långfristig fodran	-145	-226	-600	-370	-232
Övriga tillförda medel VA-verksamhet	30,7	0	0	0	0
Kassaflöde fr finansieringsverksamhet	72	180	110	110	-72
Årets kassaflöde	101	1	4	2	0